

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2017

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 6

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:**

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր թվականին Կիրակոս Վիրապեցին ընտրվեց կաթողիկոս.

- 1) 1441 թ.
- 2) 1440 թ.
- 3) 1452 թ.
- 4) 1461 թ.

2 Ո՞ր թվականին են հայ հայրուկները վրեժխնդիր եղել՝ սպանելով քուրդ ցեղապետ Բշարե Խալիլին.

- 1) 1901 թ.
- 2) 1899 թ.
- 3) 1900 թ.
- 4) 1898 թ.

3 ԱՄՆ-ի նախագահ Վիլսոնի իրավարար որոշումը հայ-թուրքական սահմանագծման վերաբերյալ հայտնի դարձավ՝

- 1) 1920 թ. հունիսի 1-ին
- 2) 1920 թ. մայիսի 22-ին
- 3) 1920 թ. օգոստոսի 10-ին
- 4) 1920 թ. նոյեմբերի 22-ին

4 Ո՞ր թվականին հայկական բանակը նվաճեց Պտղոմայիս քաղաքը.

- 1) Ք. ա. 71 թ.
- 2) Ք. ա. 84 թ.
- 3) Ք. ա. 66 թ.
- 4) Ք. ա. 69 թ.

5 Ե՞րբ է գտնվել Անահիտ աստվածուհու բրոնզաձույլ արձանի գլուխը.

- 1) XVIII դարի վերջին
- 2) XX դարի սկզբին
- 3) XVII դարում
- 4) XIX դարում

6 Երբվանի՞ց է հրատարակվում «Բազմավեպը».

- 1) 1836 թ.
- 2) 1846 թ.
- 3) 1843 թ.
- 4) 1837 թ.

7 Ե՞րբ է տպագրվել առաջին հայերեն գիրքը.

- 1) 1547 թ.
- 2) 1566 թ.
- 3) 1521 թ.
- 4) 1512 թ.

8 Ե՞րբ է գահակալել հայոց Վաղարշ II թագավորը.

- 1) 198–215 թթ.
- 2) 185–198 թթ.
- 3) 164–185 թթ.
- 4) 117–140 թթ.

9 Ո՞ւմ էր անմիջականորեն ենթարկվում արքունական գունդը.

- 1) թագավորին
- 2) իշխանաց իշխանին
- 3) սպարապետին
- 4) հազարապետին

10 Ո՞վ էր Զեյթունի 1862 թ. ապստամբության ընդհանուր ղեկավարը.

- 1) Մկրտիչ Յաղուբյանը
- 2) Կարապետ Բասիլոսյանը
- 3) Աղասին
- 4) Նազարեթ Չավուշը

11 Ո՞վ էր եռագույն հեռուստատեսության գյուտի հեղինակը.

- 1) Հովսեփ Տեր-Աստվածատրյան
- 2) Հովհաննես Կարապետյան
- 3) Հովհաննես Աղամյան
- 4) Ստեփան Ղամբարյան

12 Ո՞վ էր Արատտայի հովանավոր աստվածը.

- 1) Հայ(ա)
- 2) Հայկ
- 3) Հայոս
- 4) Արամ

13 Թվարկված հայոց թագավորներից ո՞վ է հաղթել օլիմպիական խաղերում.

- 1) Խոսրով I
- 2) Տրդատ I
- 3) Տրդատ II
- 4) Տրդատ III

14 Որքա՞ն էր աղբբեջանցիների կորուստը Քարինտակի ազատագրման ժամանակ.

- 1) 74 զոհ և 70 վիրավոր
- 2) 6 զոհ և 15 վիրավոր
- 3) 10 զոհ և 15 զերի
- 4) 54 զոհ և 50 զերի

15 Ո՞վ է Հայաստանից մասնակցել Նիկեայի տիեզերական ժողովին.

- 1) Գրիգորիսը
- 2) Գրիգոր Լուսավորիչը
- 3) Վրթանես Ա Պարթևը
- 4) Արիստակեսը

16 Ի՞նչ պաշտոն է զբաղեցրել Ռուբեն Տեր-Մինասյանը ՀՀ-ում.

- 1) ներքին գործերի նախարար
- 2) արտաքին գործերի նախարար
- 3) կրթության նախարար
- 4) զինվորական նախարար

17 Ո՞վ է մեջբերված խոսքի հեղինակը.

«Գալստյանի անունը մենք կմտցնենք հերոսների՝ Լենինգրադի պաշտպանների անջնջելի ցուցակում և կհիշենք նրան ընդմիշտ»:

- 1) Գ. Ժուկովը
- 2) Ն. Տիխոնովը
- 3) Հ. Բաղրամյանը
- 4) Հ. Բաբաջանյանը

18 Ո՞ւմ խոսքերն են. «Գրիգոր Լուսավորիչը «տղայության հասակում» Հայաստանում սովորել է հայոց գիրն ու լեզուն».

- 1) Գևորգ Ասորու
- 2) Մար Աբաս Կատինայի
- 3) Ագաթանգեղոսի
- 4) Բարդաճանի

19

Միջնադարում գանձագին էին կոչվում՝

- 1) հավատարմությամբ ծառայած նախարարներին թագավորի շնորհած հողերը
- 2) առուվաճառքի ենթակա մասնավոր հողերը
- 3) թագավորի կողմից վաճառքի հանված հողերը
- 4) առուվաճառքի ենթակա պետական հողերը

20

1863 թ. Ազգային սահմանադրության համաձայն՝ արևմտահայության կյանքը կազմակերպող մարմիններից Ազգային ժողովը կոչվել է նաև՝

- 1) Սահմանադիր ժողով
- 2) Ազգային խորհուրդ
- 3) Երեսփոխանական ժողով
- 4) Կենտրոնական վարչություն

21

Ի՞նչ նպատակով էր Արցախի ժամանել հայազգի Իվան Կարապետը.

- 1) Սյունիքի և Արցախի ազատագրական ուժերին հաշտեցնելու
- 2) հայտնելու Նիկոյալ I-ի՝ հայ ազատագրական ուժերին գորական աջակցություն ցուցաբերելու վճռականությունը
- 3) հայերի ազատագրական զինված պայքարին ռուսական իշխանությունների օժանդակությունը հավաստելու
- 4) տեղեկացնելու Պետրոս I-ի Կասպիական արշավանքը սկսելու մասին

22

Հայաստանում խոշոր հողային տիրույթները մասնատելու և դրանով երկիրը թուլացնելու նպատակով ի՞նչ ձեռնարկեց Սասանյան Պերոզ թագավորը.

- 1) Անժառանգ մահացած իշխանական տների ներկայացուցիչների թողած հողային տիրույթների ժառանգորդ հռչակեց Պարսից տերությանը:
- 2) Հողեր ժառանգելու և գնելու իրավունք շնորհեց բարձրաստիճան հոգևորականներին:
- 3) Հողեր ժառանգելու իրավունք շնորհեց նաև իշխանական տների իգական սեռի ներկայացուցիչներին:
- 4) Հողեր ժառանգելու իրավունք շնորհեց իշխանական տների կրտսեր ներկայացուցիչներին:

23

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. «Հանրապետություն» քաղաքական միավորման ձևավորումը
- բ. ՀՀ եռաստիճան դատական համակարգի ձևավորումը
- գ. ՀՀ-ի վարչատարածքային փոփոխությունների իրականացումը՝ մարզերի ստեղծումը
- դ. նախկին խորհրդային հանրապետությունների հայտարարությունները Անկախ պետությունների համագործակցություն ստեղծելու մասին
- ե. Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրի ընդունումը

- 1) ա, գ, դ, ե, բ
- 2) ե, դ, ա, գ, բ
- 3) ե, դ, գ, ա, բ
- 4) դ, ե, ա, բ, գ

24

XIX դարի ռուս-պարսկական երկրորդ պատերազմի իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Թավրիզի գրավումը
- բ. Շուշիի պաշարման սկիզբը
- գ. Երևանի բերդի գրավումը
- դ. Շամքորի ճակատամարտը

- 1) գ, ա, դ, բ
- 2) դ, գ, ա, բ
- 3) բ, դ, ա, գ
- 4) բ, դ, գ, ա

25

Կատարել համապատասխանեցում.

- | | |
|---|------------------|
| 1) Վանի թագավորության զինված ուժերի ընդհանուր թիվը Սարդուրի II-ի օրոք | ա. 48 հազար |
| 2) Հայկազուն-Երվանդականների օրոք ռազմադաշտ դուրս բերվող հայոց բանակի թիվը | բ. 80–100 հազար |
| 3) Արշակունիների օրոք հայոց կանոնավոր բանակի թիվը | գ. 90–100 հազար |
| 4) Բագրատունիների օրոք պատերազմների ժամանակ հայոց զորքի թիվը | դ. 100–120 հազար |
| 5) Կիլիկյան հայոց պետությունում պատերազմների ժամանակ հայոց զորքի թիվը | ե. 300 հազար |
| | զ. 350 հազար |

- 1) 1–ե, 2–գ, 3–դ, 4–բ, 5–ա
- 2) 1–գ, 2–ա, 3–դ, 4–գ, 5–բ
- 3) 1–գ, 2–գ, 3–բ, 4–դ, 5–ա
- 4) 1–ե, 2–ա, 3–գ, 4–դ, 5–բ

26

Ստեղծագործությունը համապատասխանեցնել հեղինակի անվանը.

- | | |
|-----------------------------------|-------------------------|
| ա. «Բայազետ» | 1) Եսայի Հասան–Ջալալյան |
| բ. «Նոր տետրակ, որ կոչի յորդորակ» | 2) Մովսես Բաղրամյան |
| գ. «Համառոտ պատմութիւն Աղուանից» | 3) Վ. Պիկուլ |
| դ. «Պատմութիւն Դավիթ բեկին» | 4) Շահամիր Շահամիրյան |
| | 5) Ստեփանոս Շահումյան |

- 1) ա–3, բ–2, գ–1, դ–5
- 2) ա–3, բ–4, գ–2, դ–5
- 3) ա–5, բ–4, գ–1, դ–2
- 4) ա–5, բ–4, գ–2, դ–1

27

Լուսավորչի թոռ Գրիգորիսի հոգևոր իշխանությանն էին ենթարկվում Մեծ Հայքի հետևյալ նահանգները.

- 1) Ուտիք, Սյունիք, Պարսկահայք
- 2) Սյունիք, Արցախ, Փայտակարան
- 3) Արցախ, Ուտիք, Պարսկահայք
- 4) Ուտիք, Արցախ, Փայտակարան

28

Լիտվայի Հանրապետությունը ՀՀ–ի անկախությունը ճանաչել է՝

- 1) 1992 թ. ապրիլի 24–ին
- 2) 1991 թ. դեկտեմբերի 21–ին
- 3) 1991 թ. օգոստոսի 23–ին
- 4) 1991 թ. նոյեմբերի 21–ին

29

Ե՞րբ է Նադիրը Ղարաբաղի բեկլարբեկությունը բաժանել երկու մասի՝ Գանձակի խանությունից անջատելով Արցախը.

- 1) 1730 թ.
- 2) 1747 թ.
- 3) 1736 թ.
- 4) 1735 թ.

30

Ո՞վ է նշանակվել արևմտահայ գորաբաժնի հրամանատար 1917 թ. դեկտեմբերին.

- 1) Մ. Արեշյանը
- 2) Դրոն
- 3) Անդրանիկը
- 4) Գ. Նժդեհը

31 Ի՞նչ լեզվով են գրված արտաշեսյան սահմանաքարերի արձանագրությունները.

- 1) պարսկերեն
- 2) արամեերեն
- 3) լատիներեն
- 4) հայերեն

32 Ուլքե՞ր են երդվել հետևյալ խոսքերով.

«Այսուհետև իմ բարձր լինելու են Հայաստանի լեռները, իսկ բաղձալի երազանքը՝ հայրենիքի համար մեռնելը»:

- 1) Ֆիդայիները
- 2) Ս. Աստվածածնի վանքում խորհրդակցության մասնակիցները
- 3) «Զինակիր» խմբի անդամները
- 4) ՀՅԴ անդամները

33 Պարսից ո՞ր թագավորին են պատկանում հետևյալ խոսքերը.

«Ամեն քրիստոնյա, որ իմ իշխանության տակ է, հայոց հավատին թող հարի»:

- 1) Շապուհ II
- 2) Հազկերտ III
- 3) Խոսրով I
- 4) Խոսրով II

34 Մայր ժողովուրդների զբաղեցրած տարածքները կոչվել են՝

- 1) հայրենիք
- 2) պարգևականք
- 3) նախահայրենիք
- 4) հայրենական

35 Ի՞նչն էր 1990–ական թթ. հայ–թուրքական դիվանագիտական հարաբերություններ չհաստատելու պատճառը.

- 1) Թուրքիան Հայաստանին նախապայմաններ ներկայացրեց՝ հատկապես կապված Ղարաբաղյան խնդրի հետ
- 2) Հայաստանի մերձեցումը ՌԴ–ի և ԱՄՆ–ի հետ, որին Թուրքիան դեմ էր
- 3) Թուրքիան առաջարկում էր արձանագրություններում կետեր փոփոխել՝ հոգուտ Ադրբեջանի
- 4) Հայաստանի կողմից արձանագրությունների վավերացման կասեցումը

36

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Թավրիզի գրավումը Սելիմ Ահեդի կողմից
- բ. Կոստանդնուպոլսի գրավումը օսմանների կողմից
- գ. Մեֆյանների պետության հիմնադրումը
- դ. Ամասիայի հաշտության պայմանագրի կնքումը
- ե. Չալդրանի ճակատամարտը

- 1) բ, գ, ե, դ, ա
- 2) բ, գ, ե, ա, դ
- 3) գ, ե, բ, ա, դ
- 4) գ, բ, ա, դ, ե

37

Ըստ ժամանակագրական հաջորդականության՝ թվարկված իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել առաջինը.

- ա. Տրդատ III-ի կառավարման մինչքրիստոնեական շրջանի սկիզբը
- բ. պարսից արքա Ներսեհի պատերազմելը Հռոմի դեմ
- գ. Մծուրք քաղաքի հիմնադրումը
- դ. հայոց գահի հանձնումը Բակուր Արշակունուն
- ե. Վաղարշապատ մայրաքաղաքի հիմնադրումը

- 1) բ
- 2) ե
- 3) գ
- 4) դ

38

Կատարել համապատասխանեցում.

- 1) Հայկազ Խաչատրյան, Ստեփան Զատիկյան
- 2) Իգոր Մուրադյան, Վաչե Սարուխանյան
- 3) Պարույր Հայրիկյան, Աշոտ Նավասարդյան
- 4) Մոս Սարգսյան, Վիկտոր Համբարձումյան

- ա. ի նշան բողոքի արտահայտության՝ հացադուլի հայտարարումը Մոսկվայում
- բ. «Ղարաբաղ» կոմիտեի ստեղծումը
- գ. Ազգային միացյալ կուսակցության (ԱՄԿ) ստեղծումը
- դ. «Յոթ հայրենասերներ» անվամբ հայտնի «Հայկական երիտասարդական միության» գործունեությունը
- ե. «Երկունք» թերթի հրատարակումը

- 1) 1-ա, 2-բ, 3-գ, 4-դ
- 2) 1-գ, 2-բ, 3-ե, 4-ա
- 3) 1-գ, 2-ա, 3-բ, 4-դ
- 4) 1-բ, 2-դ, 3-ե, 4-ա

39

Գտնել ճիշտ պատասխանները.

Կիլիկիայի հայկական պետության ժամանակաշրջանում խաչակիր մատենագիրներն այս երկիրն անվանել են՝

- 1) Հայոց աշխարհ
- 2) Հայաստան
- 3) Կիլիկյան Հայաստան
- 4) Փոքր Հայք
- 5) Մեծ Հայք

40

Թվարկվածներից որո՞նք Գավգամելայի ճակատամարտի արդյունք չեն:

- 1) Սելևկյան պետությունը մասնատվեց ստրատեգիաների:
- 2) Հայաստանը թոթափեց աքեմենյան գերիշխանությունը:
- 3) Դարեհ III–ը տիրացավ աքեմենյան գահին:
- 4) Օրոնտես Երվանդ III–ը դարձավ Մեծ Հայքի թագավոր:
- 5) Միթրաուստեսը հռչակեց Փոքր Հայքի անկախությունը:

41

Ստորև բերված պնդումներից որո՞նք են համապատասխանում Հայաստանի և Ռուսաստանի միջև 1920 թ. օգոստոսի 10–ին կնքված համաձայնագրի բովանդակությանը.

- 1) Ռուսաստանը ստիպելու էր, որ Թուրքիան հրաժարվի Բրեստ–Լիտովսկի և Բաթումի պայմանագրերից:
- 2) Խորհրդային Ռուսաստանը ճանաչում էր ՀՀ անկախությունը:
- 3) Ռուսաստանը Հայաստանին տրամադրելու էր 2,5 միլիոն ռուբլի (ոսկով) վարկ:
- 4) Հայաստանը Ռուսաստանին հնարավորություն էր տալիս օգտվելու իր երկաթուղիներից՝ զորքեր և այլ ռազմական փոխադրումներ Թուրքիա հասցնելու համար:
- 5) Հայաստանը համաձայնվում էր, որ Ղարաբաղը, Ջանգեզուրը և Նախիջևանը ժամանակավորապես զբաղեցվեն ռուսական զորքերի կողմից՝ մինչև հարցի վերջնական լուծումը:

42

Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է ստորև տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) Լազարյան ճեմարանի բացումը
- 2) Ներսիսյան դպրոցի հիմնադրումը
- 3) Երևանի թեմական դպրոցի բացումը
- 4) Աղաբաբյան դպրոցի հիմնադրումը
- 5) Շուշիի թեմական դպրոցի բացումը

43

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Կյուրոս II Մեծի գոհվելը
- 2) Տիգրան Երվանդյանի կողմից դաշնակից զորքերի հետ Բաբելոնի գրավումը
- 3) Կարբեմիշ քաղաքի գրավումը դաշնակից զորքերի կողմից
- 4) Կյուրոս Մեծի ապստամբությունը Մարաստանի դեմ
- 5) կիմերների թշնամական արշավանքները Վանի տերության դեմ

--	--	--	--	--

44

Կատարել համապատասխանեցում.

- ա. Գրիգոր Եղիազարյան
- բ. Նիկողայոս Բունիաթյան
- գ. Հրաչյա Աճառյան
- դ. Աշոտ Հովհաննիսյան
- ե. Շարա Տալյան

- 1) ճարտարապետ
- 2) երգիչ
- 3) պատմաբան
- 4) լեզվաբան
- 5) դերասան
- 6) կոմպոզիտոր

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	

45

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Սելջուկների առաջին չորս արշավանքները հետախուզական բնույթ էին կրում:
- 2) Դեպի Հայաստան թյուրք-սելջուկների առաջին արշավանքը գլխավորում էին զորավարներ Իբրահիմն ու Գթլմուշը:
- 3) Սելջուկներին համառ դիմադրություն ցույց տվեցին Անիի պաշտպանները, որոնցից Թաթուլ անունով մի հայ զորական մահացու վերք պատճառեց Տուղրիլ Բեկի երիտասարդ ազգականներից մեկին:
- 4) Թյուրք-սելջուկների երրորդ արշավանքը դեպի Հայաստան անձամբ ղեկավարում էր նրանց առաջնորդ Տուղրիլը:
- 5) Սելջուկյան պետության գլուխ կանգնած Ալի Արսլանը որոշեց վերջնականապես գրավել Հայաստանը:
- 6) Անիի գրավումից հետո Սյունիքի, Կարսի և Վասպուրականի թագավորները ձևականորեն իրենց հպատակությունը հայտնեցին սելջուկներին:

Բ մակարդակ

46

Հասկացությունը համապատասխանեցնել բովանդակությանը.

- 1) Արտասահմանից ներգաղթող հայերի ընդունման կոմիտե
 - 2) Հայկական ազգային կոմիտե
 - 3) Հատուկ կառավարման կոմիտե
 - 4) Հայաստանի օգնության կոմիտե
 - 5) Հայրենիքի փրկության կոմիտե
- ա. ԽՍՀՄ ԳԽ նախագահության կողմից Լեռնային Ղարաբաղի պետական մարմինների ղեկավարումն իրականացնելու նպատակով ստեղծված իշխանության մարմին
- բ. Արևմտահայերի առաջին համագումարում ստեղծված մարմին
- գ. ԱՄՆ-ում դաշնակցության կողմից ստեղծված Հայ դատի հանձնախումբ՝ հայոց պահանջատիրության պաշտպանության նպատակով
- դ. Հայաստանի կառավարությանն առընթեր կազմավորված մարմին՝ հայրենադարձությունն իրականացնելու նպատակով
- ե. Խորհրդային Հայաստանին արտաքին օգնության նպատակով 1921 թ. ստեղծված մարմին
- զ. Փետրվարյան ապստամբության ժամանակ Հայաստանում ստեղծված իշխանության մարմին
- 1) 1-դ, 2-գ, 3-ա, 4-ե, 5-զ
 - 2) 1-ե, 2-բ, 3-զ, 4-զ, 5-ա
 - 3) 1-ե, 2-դ, 3-զ, 4-բ, 5-ա
 - 4) 1-դ, 2-գ, 3-ա, 4-բ, 5-զ

Գտնել տերմինների կամ հասկացությունների սխալ բացատրությունները.

- ա. Խորհրդային Ռուսաստանի ընդունած «Թուրքահայաստանի մասին» հրովարտակով է առաջին անգամ պաշտոնապես ճանաչվել և ձևակերպվել Օսմանյան կայսրությունից նվաճված տարածքի հիմնական մասը՝ որպես վարչական առանձին միավոր՝ «Թուրքահայաստան» անվանումով:
- բ. Բոլշևիկների Հոկտեմբերյան հեղաշրջումից հետո Այսրկովկասում ստեղծված իշխանության նոր մարմինը կոչվում էր Անդրկովկասաբիատ:
- գ. Լոնդոնում դիվանագետներ Մ. Սայքսի ու Ժ. Պիկոյի միջև կնքված համաձայնագրով հիմնականում հայերից ստեղծված գորամիավորը կոչվում էր «Արևելյան լեգեոն» (Հայկական լեգեոն):
- դ. Ռուսաստանի Ժամանակավոր կառավարության կողմից Արևմտյան Հայաստանի գլխավոր կոմիսար Ավերյանովին հասցեագրված գաղտնի փաստաթուղթը կոչվում էր «Ղեկավար հրահանգներ»:
- ե. 1906 թ. օգոստոսին Էջմիածնում հայ հասարակական շրջանակների հրավիրած ժողովը հայտնի է պատգամավորական Կենտրոնական ժողով անունով:
- զ. 1916 թ. մարտ–օգոստոս ամիսներին հայկական կամավորական ութ ջոկատներից վերակազմակերպված վեց կազմավորումները կոչվում էին հայկական հրաձգային գնդեր:

- 1) բ, գ, ե
- 2) ա, գ, զ
- 3) ա, դ, զ
- 4) բ, դ, ե

Ստորև թվարկված պատմական իրադարձությունների հետևանքներից որո՞նք են սխալ.

- ա. Արտաշես I-ի արշավանքների արդյունքում Տմորիքը միացվեց հայկական պետությանը:
- բ. Արտաշես I-ի վարչական բարեփոխման արդյունքում երկիրը բաժանվեց 120 գավառների (ստրատեգիաների):
- գ. Արտաշես I-ի արշավանքների արդյունքում Մեծ Հայքի բոլոր տարածքները միավորվեցին մեկ միասնական պետության մեջ՝ բացի Շոփից:
- դ. Արտաշես I-ի կրոնական բարեփոխման արդյունքում երկիրը վերածվեց թեոկրատական պետության՝ աստվածապետության:
- ե. Արտաշես I-ի ռազմական բարեփոխման հետևանքով զորքը բաժանվեց 4 մասի՝ զորավարությունների:
- զ. Արտաշես I-ի հողային բարեփոխումը նպաստեց ավատական հողատիրության զարգացմանը Հայաստանում:
- է. Արտաշես I-ի հողային բարեփոխման արդյունքում միավորվեցին համայնքային և պետական հողերը:

- 1) դ, գ, ե
- 2) բ, ե, է
- 3) բ, գ, ե
- 4) ա, դ, զ

49

Գտնել Հայաստանում ենթակա թագավորությունների առաջացման պատճառները.

- ա. Երկրի նշանավոր իշխանությունները տնտեսական և ռազմական բավարար հզորություն ունեին և անկախության էին ձգտում:
- բ. Կենտրոնախույս ուժերին օժանդակում էր Արաբական խալիֆայությունը:
- գ. Միջնադարյան քաղաքներն անկում էին ապրել և հանդես չէին գալիս որպես թագավորական իշխանության դաշնակից:
- դ. Բագրատունիները կենտրոնացված և միասնական պետություն ստեղծելու ձգտում չէին ցուցաբերում:
- ե. Բյուզանդիան հայոց պետությունը թուլացնելու քաղաքականություն էր վարում:
- զ. Կենտրոնախույս ուժերին աջակցում էր հայոց կաթողիկոսությունը:
- է. Հայ վաճառականությունը լիակատար աջակցություն էր ցույց տալիս երկրի մասնատման քաղաքականությանը:
- ը. Արտաքին գործոնների պատճառով Հայաստանի տնտեսական զարգացումը չհանգեցրեց միասնական կենտրոնացված պետության ստեղծմանը:

- 1) գ, դ, զ, է
- 2) ա, բ, գ, է
- 3) բ, գ, է, ը
- 4) ա, բ, է, ը

50

Հայոց կաթողիկոսների անունները դասավորել ըստ նրանց գահակալման հաջորդականության.

- | | |
|---------------------------|---------------------------|
| ա. Հովհաննես Ա Մանդակունի | զ. Բարզեն Ա |
| բ. Սահակ Չորրփորցի | է. Կոմիտաս Մամիկոնյան |
| գ. Ներսես Գ Տայեցի | ը. Հովսեփ Ա Վայոցձորցի |
| դ. Ներսես Բ Բագրևանդացի | թ. Հովհաննես Բ Գաբեղենացի |
| ե. Սահակ Պարթև | ժ. Գյուտ |

- 1) ը, ժ, գ, է, ա, դ, թ, գ, է, բ
- 2) է, ը, ժ, ա, գ, դ, թ, է, գ, բ
- 3) է, ը, ժ, ա, գ, թ, դ, է, բ, գ
- 4) է, ժ, ը, ա, դ, գ, թ, է, գ, բ

51

Վանի թագավորության արքաներից ո՞վ է գահակալել ութերորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության.

- | | |
|---------------|-----------------|
| ա. Սարգուրի I | զ. Մենուա |
| բ. Ռուսա II | է. Սարգուրի II |
| գ. Իշպուհինի | ը. Ռուսա III |
| դ. Արգիշտի I | թ. Արգիշտի II |
| ե. Ռուսա I | ժ. Սարգուրի III |

- 1) բ
- 2) է
- 3) թ
- 4) ժ

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. գյուղմիասնարկի շրջանառության մեջ մտնելը
- բ. 390-րդ դիվիզիայի կազմացումը
- գ. Հայաստանի կոմունիստական երիտասարդական միության (ՀԿԵՄ) ստեղծումը
- դ. «Մեծ բեկման տարի» հռոլվածի հրապարակումը
- ե. դաշնակցության երիտասարդական միության «ինքնավերացման» համագումարը
- զ. Երկրորդ համաշխարհային պատերազմում Կարապետ Սիմոնյանի՝ ԽՍՀՄ հերոսի կոչմանն արժանանալը
- է. Նելսոն Մտեֆանյանի մահը

- 1) գ, ա, ե, դ, զ, է, բ
- 2) գ, ա, ե, դ, զ, բ, է
- 3) դ, ե, ա, զ, բ, գ, է
- 4) գ, է, ա, դ, զ, է, բ

Կատարել համապատասխանեցում.

Անուն

Պաշտոն

- | | |
|-------------------------|--|
| 1) Արամ Մանուկյան | ա. Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ |
| 2) Ավետիք Սահակյան | բ. ՀՄԽՀ Ժողկոմխորհի նախագահ |
| 3) Սիմոն Վրացյան | գ. Հայաստանի խորհրդի նախագահ |
| 4) Ալեքսանդր Մյասնիկյան | դ. ՀՄԽՀ ժողովրդական տնտեսության խորհրդի նախագահ |
| 5) Ալեքսանդր Բեկզադյան | ե. Մոսկվայի ռուս-թուրքական բանակցություններին մասնակցելու համար ստեղծված հայկական պատվիրակության ղեկավար |
| 6) Սարգիս Սրապիոնյան | զ. ՀՀ զինվորական նախարար |
| | է. ՀՀ ներքին գործերի նախարար |

- 1) 1-ա, 2-դ, 3-բ, 4-գ, 5-է, 6-է
- 2) 1-գ, 2-է, 3-դ, 4-է, 5-ա, 6-գ,
- 3) 1-է, 2-գ, 3-ա, 4-բ, 5-է, 6-դ
- 4) 1-է, 2-գ, 3-ա, 4-բ, 5-գ, 6-դ

Առանձնացնել չորս պնդումներ, որոնք արտացոլում են Լևոն II-ի ներքին ու արտաքին քաղաքականության արդյունքները.

- ա. Լիակատար հաջողությամբ պսակվեց Անտիոքի համար պայքարը, այն միացվեց Կիլիկյան Հայաստանին:
- բ. Կարգավորվեց երկրի դրամական շրջանառությունը:
- գ. Նա կարևոր հաղթանակներ տարավ մամլուքների նկատմամբ:
- դ. Հայոց պետությունը ստեղծեց ռազմական և առևտրական նավատորմ:
- ե. 1216 թ. նա գրավեց Անտիոք քաղաքը և իշխանությունը հանձնեց իր ազգական Ռայմոնդ-Ռուբենին:
- զ. Վերաշինվեցին և բարեկարգվեցին Այաս և Կոռիկոս նավահանգիստները:
- է. Նա այդպես էլ չկարողացավ թագավորական տիրույթներին միացնել Լամբրոն բերդը:
- ը. Թագավորը արտոնություններից զրկեց Վենետիկի և Ջենովայի վաճառականներին:

- 1) ա, բ, գ, զ
- 2) գ, դ, զ, է
- 3) դ, է, է, ը
- 4) բ, դ, է, գ

Առանձնացնել այն երեք պայմանները, որոնք տեղ են գտել Տիգրան Մեծի և Գողերձ II-ի միջև կնքված հայ-պարթևական հաշտության պայմանագրում.

- ա. Կողմերը միացյալ ուժերով հարձակվելու էին Ատրպատականի վրա, որի տարածքը ստանալու էր Հայաստանը, իսկ շարժական գույքն ու բնակչությունը՝ Պարթևստանը:
- բ. Օսրոյենեն, Ադիաբենեն և Միգդոնիան հետ ստանալու դիմաց Պարթևստանը ճանաչում էր Տիգրան Մեծի գերիշխանությունը:
- գ. Պարթևստանը վերադարձնում էր Հայաստանից խլած Յոթանասուն հովիտները:
- դ. Պարթևների արքան կորցնում էր «արքայից արքա» տիտղոսը, որն այնուհետև կրելու էին Տիգրանն ու իր հաջորդները:
- ե. Հռոմի դեմ Պարթևստանի պատերազմելու դեպքում Տիգրան Մեծը խոստանում էր օգնական ուժեր տրամադրել Գողերձ II-ին:
- զ. Հօգուտ Հայաստանի՝ պարթևները հրաժարվում էին Հյուսիսային Միջագետքից և Մարաստանից:
- է. Հօգուտ Պարթևստանի՝ Հայաստանը հրաժարվում էր Մարաստանից և Ատրպատականից:

- 1) բ, է, է
- 2) գ, դ, գ
- 3) ա, գ, գ
- 4) գ, դ, է

Ստորև թվարկված պատմական իրադարձությունների հետևանքներից որո՞նք են սխալ.

- ա. 1826–1828 թթ. պատերազմի արդյունքում ձևավորվեց Հայկական մարզը:
- բ. Ադրիանուպոլսի պայմանագրի արդյունքում Ռուսաստանը ձեռք բերեց Բեսարաբիան:
- գ. Սան Ստեֆանոյի պայմանագրի համաձայն՝ Ռուսաստանը ձեռք բերեց Կարսը, Կադզվանը, Օլթին, Արդահանը:
- դ. 1724 թ. Կոստանդնուպոլսի պայմանագրով Ռուսաստանը տեր դարձավ մերձկասպյան տարածքներին:
- ե. 1877–1878 թթ. ռուս–թուրքական պատերազմի արդյունքում ձևավորվեց Էրզրումի մարզը:
- զ. Թուրքմենչայի պայմանագրի համաձայն՝ հազարավոր հայեր վերաբնակվեցին Արևելյան Հայաստանում:
- է. Բրեստ–Լիտովսկի պայմանագրի արդյունքում Ռուսաստանը կորցրեց նաև Կարսը, Արդահանը և Բաթումը:
- ը. Գյուլիստանի պայմանագրով Ռուսաստանը ձեռք բերեց Անապան, Փոթին և Ղարաբաղը:

- 1) ա, դ, զ
- 2) բ, գ, ը
- 3) բ, է, ը
- 4) ա, դ, է

Աշխատության վերնագիրը համապատասխանեցնել հեղինակի անվանը.

- | | |
|-------------------------|-----------------------------------|
| 1) Մատթեոս Ուռհայեցի | ա. «Հայոց պատմություն» |
| 2) Ստեփանոս Օրբելյան | բ. «Տարեգիրք» |
| 3) Վարդան Արևելցի | գ. «Պատմութիւն» |
| 4) Արիստակես Լաստիվերցի | դ. «Ժամանակագրություն» |
| 5) Թովմա Արծրունի | ե. «Պատմութիւն նահանգին Սիսական» |
| 6) Կիրակոս Գանձակեցի | զ. «Արծրունիների տան պատմություն» |
| | է. «Տիեզերական պատմություն» |

- 1) 1–դ, 2–է, 3–գ, 4–ա, 5–զ, 6–բ
- 2) 1–է, 2–բ, 3–է, 4–զ, 5–զ, 6–ա
- 3) 1–դ, 2–է, 3–է, 4–զ, 5–զ, 6–ա
- 4) 1–է, 2–է, 3–դ, 4–զ, 5–ա, 6–բ

58

Տրվածներից ո՞ր երեքը Հովսեփ Արղությանի և Հովհաննես Լազարյանի կազմած՝ Հայաստանի ազատագրման և հայ-ռուսական դաշնագրի նախագծին վերաբերող կետերից չեն.

- ա. Կասպից ծովի ափին Հայաստանին տրամադրվելու էր նավահանգիստ:
- բ. Հայաստանում լինելու էր որոշակի քանակությամբ ռուսական զորք՝ երկիրը հնարավոր հարձակումներից պաշտպանելու համար:
- գ. Ռուսաստանում բնակվող հայերից և վրացիներից կազմվելու էր 25-հազարանոց բանակ, որից 10 հազարը պետք է մտներ Վրաստան:
- դ. Հայոց թագավորն ընտրվելու էր ռուսաց կայսրի կողմից, որն այնուհետև օժվելու էր Էջմիածնում:
- ե. Նախկին հողատերերին վերադարձվելու էին իրենց կալվածքները, սակայն առանց գյուղացիներին ճորտացնելու իրավունքի:
- զ. Չորաջոկատների հրամանատարը լինելու էր հայազգի և ենթարկվելու էր ռուսական հրամանատարությանը:
- է. Հայաստանն ազատագրելուց հետո ստեղծվելու էր հայկական պետություն, և Արցախի մելիքներից մեկը դառնալու էր Հայաստանի թագավոր:

- 1) ա, բ, է
- 2) գ, դ, զ
- 3) ա, դ, է
- 4) գ, զ, է

59

Կարսի կոնֆերանսի հետ կապված՝ ՀՄԽՀ կառավարությունը ձևակերպեց իր պահանջները. թվարկվածներից որո՞նք են այդ պահանջներից.

- ա. Ղարաբաղի խնամակալությունը թողնել Ադրբեջանին:
- բ. Հայաստանին տրամադրել Օլթիի և Կաղզվանի հանքավայրերի, Մարիդամիշի անտառների, Կարսի խոտհարքերի, Կողբի աղի հանքերի շահագործման իրավունքը:
- գ. Արևմտահայ գաղթականներին թույլ տալ վերադառնալ հայրենի օջախները և փոխհատուցել նրանց կրած վնասները:
- դ. Թուրք-հայկական սահման որոշել Արածանի և Արաքս գետերը՝ հայկական կողմում թողնելով Խնուսի մարզը:
- ե. Թուրքիայի և Հայաստանի միջև ազատ առևտրի իրավունք տալ:
- զ. Ջավախքը՝ որպես ինքնավար տարածք, հանձնել Վրաստանի խնամակալությանը:
- է. Կարսի մարզի խնամակալությունը հանձնել Հայաստանին:

- 1) բ, գ, է
- 2) ա, դ, զ
- 3) ա, բ, դ
- 4) բ, գ, է

Գտնել ճիշտ պատասխանները.

Կիլիկիայում ունիթորներին բնորոշ էր՝

- 1) Հայոց եկեղեցու ծեսերի ու արարողությունների վերափոխումը և հարմարեցումը հունական և կաթոլիկ եկեղեցիների դավանանքներին
- 2) միարարությունից հրաժարումը
- 3) Քրիստոսի երկաբնակության դավանանքի ընդունումը
- 4) նեստորականների գաղափարների ընդունումը
- 5) բողոքական եկեղեցիների ծեսերի ու արարողությունների ընդունումը
- 6) Քրիստոսի «մի անձ, երկու բնություն», այն է՝ միաբնակության մասին դրույթից չհրաժարվելը
- 7) Հայ եկեղեցին քրիստոնեական մյուս եկեղեցիների հետ միավորելու ձգտումը

Ստորև թվարկված պատմական իրադարձությունների պատճառներից որո՞նք են սխալ.

- 1) Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ ցարիզմի կողմից հայ կամավորական ջոկատների ցրման գլխավոր պատճառը հայերի անկախական ձգտումներն էին:
- 2) 1914 թ. կնքված ռուս-թուրքական համաձայնագրի չիրագործվելու պատճառներից էր Առաջին աշխարհամարտի սկսվելը:
- 3) Հայ ժողովրդի նկատմամբ Նադիր շահի ցուցաբերած դրական վերաբերմունքի պատճառներից էր հակաթուրքական պայքարում հայ բնակչության օժանդակությունը ստանալը:
- 4) Արցախից Հովսեփ Էմինի հեռանալու պատճառը Ղարաբաղի Փանահ խանի կողմից նրան ձերբակալելու մտադրությունն էր:
- 5) 1862 թ. Ջեյթունի ապստամբության ժամանակ զեյթունցիների հետ օսմանյան կառավարության փոխզիջման գնալու պատճառը Ռուսաստանի կողմից Թուրքիային պատերազմ հայտարարելու սպառնալիքն էր:
- 6) Թուրքիայի Առաջին աշխարհամարտի մեջ ներքաշվելու գլխավոր պատճառը թուրք-ռուսական դարավոր հակամարտությունն էր:
- 7) Անգլիայի և Ֆրանսիայի կողմից 1915 թ. Դարդանեղի օպերացիան ձեռնարկելու պատճառը Կիլիկիայի և արաբական տարածքների գերմանական զորքերի ռազմակալման կասեցումն էր:

Գտնել ճիշտ պատասխանները.

1920 թ. ընդունված ՀՀ հողի մասին օրենքի կիրառման արդյունքում՝

- 1) վակուֆային հողերը հողային հատուկ մարմինների կողմից տրվեցին մզկիթներին
- 2) կալվածատիրական հողատիրությունը վերացվեց մասնակի հատուցմամբ
- 3) կալվածատիրական հողատիրությունը վերացվեց առանց հատուցման
- 4) վերացվեց հողի մասնավոր սեփականությունը
- 5) բոլոր հողերն ազգայնացվեցին
- 6) թույլատրվեց հողի վաճառքը
- 7) նախկինում բռնագրավված եկեղեցապատկան հողերը վերադարձվեցին եկեղեցուն

Ստորև բերված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ.

- 1) Կոստանդին (Կոստաս) II կայսրը, չհաշտվելով Թեոդորոս Ռշտունու ինքնուրույն քաղաքականության հետ, նրան մեղադրում է Հայաստանում գտնվող բյուզանդական մի ջոկատի՝ արաբներից 658 թ. կրած պարտության մեջ և ձերբակալում:
- 2) Արաբական արշավանքները դեպի Հայաստան 640–ական թթ. դադարեցին:
- 3) Հայոց իշխան և սպարապետ Թեոդորոս Ռշտունին, օգտվելով Բյուզանդիայի և Պարսկաստանի՝ արաբներից կրած պարտությունից, 639 թ. վերամիավորեց Հայաստանի արևմտյան և արևելյան մասերը:
- 4) Չնայած Դվինի բնակչության համառ դիմադրությանը՝ արաբները գրավում, ավերում, թալանում են քաղաքը, բնակիչներից շատերին կոտորում և 45 հազար մարդ գերեվարում ու տանում իսալիֆայության խորքերը:
- 5) Կոզովիտ գավառի Արծափ ամրոցին օգնության հասած հայոց զորքը Թ. Ռշտունու գլխավորությամբ ջախջախել է արաբներին:
- 6) Հայոց իշխան Թեոդորոս Ռշտունու նստավայրը Դվինն էր:
- 7) Բյուզանդական կայսրությունն արաբների դեմ հայերի աջակցությունը ստանալու համար Վարազդատից շնորհել է կյուրապաղատի կոչում և նրան հանձնել հայոց իշխանի պաշտոնը:

Ընտրել ճիշտ փաստարկները.

- 1) Կապուտան կամ Ուրմիա լիճը ծովի մակերևույթից բարձր է 1916 մետր:
- 2) Մեծ Հայքի տարածքը մոտ 400 հազար քառ. կմ է:
- 3) ՀՀ–ի՝ բարձրությամբ երկրորդ լեռնագագաթ Կապուտջուղն ունի 3925 մ բարձրություն:
- 4) Հայկական լեռնաշխարհի երկրորդ բարձր գագաթը Սիփանն է, որը գտնվում է Վանա լճից հյուսիս և ունի 4096 մ բարձրություն:
- 5) Վանա լիճը ծովի մակերևույթից ունի 1720 մ բարձրություն և չորս կղզի, որոնցից ամենանշանավորն Աղթամարն է:
- 6) Հայկական լեռնաշխարհի կենտրոնով ձգվում է Հայկական Տավրոս լեռնաշղթան, որը սկիզբ է առնում Արարատից:
- 7) Հայկական լեռնաշխարհի ամենաբարձր լեռնագագաթը Մասիսն է (Մեծ Արարատ), որն ունի 5165 մ բարձրություն:
- 8) Եփրատի երկու ճյուղերը միախառնվում են Ակն քաղաքի մոտ:

65

Ո՞ր իրադարձություններն են խախտում տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) հռոմեա-պոնտական պատերազմների սկիզբը
- 2) հռոմեա-պոնտական պատերազմների ավարտը
- 3) Տիգրան Մեծի և Միհրդատի միջև հայ-պոնտական պայմանագրի կնքումը
- 4) Միհրդատ Եվպատորի մահը
- 5) Առաջին եռապետության կազմավորումը Հռոմում
- 6) Պարթևստանի թագավոր Հրահատ III-ի ներխուժումը Հայաստան և Արտաշատի պաշարումը
- 7) Արտավազդ II-ի և Կրասոսի հանդիպումը Ասորիքում
- 8) Երկրորդ եռապետության կազմավորումը Հռոմում
- 9) Ակցիումի ճակատամարտը

66

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Անտիոքի իշխանության ստեղծումը
- 2) Սսի դառնալը Կիլիկյան Հայաստանի մայրաքաղաք
- 3) խաչակրաց երրորդ արշավանքի սկիզբը
- 4) Միրիոկեֆալոնի ճակատամարտը
- 5) խաչակիրների առաջին մուտքը Կիլիկիա և Դաշտային Կիլիկիայի քաղաքների նվաճմանը ձեռնամուխ լինելը
- 6) Կոտմանի դաշտում տեղի ունեցած ճակատամարտը

--	--	--	--	--	--

67

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Գյալիսորի կռիվը
- 2) հնչակյան Գարուն Աղասու և մշեցի հայդուկ Մխո Շահենի տեղափոխվելը Ջեյթուն
- 3) «Վերակազմյալ հնչակյաններ» կուսակցության առաջացումը
- 4) Գում Գափուի ցույցը
- 5) Շենիկի գյուղապետ Գրգոյի զոհվելը
- 6) ՀՅԴ առաջին ընդհանուր ժողովը՝ համագումարը

--	--	--	--	--	--

68

Տարեթվերը համապատասխանեցնել I դարում տեղի ունեցած իրադարձություններին.

- ա. Կորբուլոնի դեմ մահափորձը Տարոն գավառում
- բ. Հռանդեայի ճակատամարտը
- գ. Կովկասից ալանների ներխուժումը Մեծ Հայքի թագավորություն Տրդատ I-ի օրոք
- դ. թագադրվելու նպատակով Տրդատ I-ի ուղևորությունը Հռոմ
- ե. Վաղարշ I և Տրդատ Արշակունիների մուտքը Հայաստան և Հռադամիզդի վտարումը
- զ. Գառնիի ամրոցի կառուցումը

- 1) 65 թ.
- 2) 58 թ.
- 3) 72 թ.
- 4) 52 թ.
- 5) 59 թ.
- 6) 76 թ.
- 7) 62 թ.

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

69

Ստեղծագործությունը համապատասխանեցնել հեղինակի անվանը.

- ա. «Զանգեզուր»
- բ. «Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքը»
- գ. «Հայաստանը Հուստինիանոսի դարաշրջանում»
- դ. «Թուրք ընդհանրական»
- ե. «Սալումե»
- զ. «Համառոտ լուծումն Առաքինութեանցն Արիստոտելի»

- 1) Գրիգոր Մագիստրոս
- 2) Եղիշե Թադևոսյան
- 3) Գրիգոր Տաթևացի
- 4) Ներսես Շնորհալի
- 5) Նիկողայոս Ադոնց
- 6) Գևորգ Բաշինջաղյան
- 7) Վարդգես Սուրենյանց

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Հայաստանում ի սկզբանե բոլշևիկների իշխանության հաստատումը կապվում էր երկրում հասունացող սոցիալ-տնտեսական ճգնաժամի և աշխատավորների ծայրահեղ դժգոհությունների հետ:
- 2) Մայիսյան ապստամբության օրերին Երևանում ստեղծվել էր Հայաստանի ռազմահեղափոխական կոմիտե, որը ՀՀ կառավարությունից պահանջել է հանձնել իշխանությունը:
- 3) Բոլոր կուսակցությունները, այդ թվում՝ բոլշևիկները, ազգի և պետության համար ճակատագրական ու վճռական պահերին թիկունք էին կանգնում Հայաստանի առաջին հանրապետության կառավարությանը:
- 4) Հայաստանի առաջին հանրապետության երկրորդ գումարման խորհրդարանում կուսակցական խմբակցություններ են ունեցել ՀՅԴ-ն և Էսէռները:
- 5) Հայ ժողովրդական կուսակցությունը որոշ վերապահությամբ կողմ էր միացյալ և անկախ Հայաստանի ստեղծմանը:
- 6) Տնտեսության բնագավառում Հայաստանի առաջին հանրապետությունը թույլատրում էր սեփականության տարբեր ձևեր՝ պետական, մասնավոր, կոոպերատիվ և այլն: